Prognoza gospodarcza z wiosny 2024 r.: Stopniowa ekspansja w warunkach wysokiego ryzyka geopolitycznego

Po okresie ogólnego ekonomicznego zastoju w 2023 r., wyższy, niż oczekiwano, wzrost gospodarczy na początku 2024 r. i utrzymujący się spadek inflacji stworzyły warunki do stopniowego zwiększania aktywności w okresie objętym prognozą.

W wiosennej prognozie Komisji Europejskiej przewiduje się, że wzrost PKB w 2024 r. wyniesie 1,0 proc. w UE i 0,8 proc. w strefie euro. Prognozuje się, że w 2025 r. wzrost PKB przyspieszy, osiągając poziom 1,6 proc. w UE i 1,4 proc. w strefie euro. W UE inflacja mierzona za pomocą wskaźnika HICP prawdopodobnie obniży się z poziomu 6,4 proc. w 2023 r. do 2,7 proc. w 2024 r., a następnie do 2,2 proc. w 2025 r. Natomiast w strefie euro spodziewany jest jej spadek z 5,4 proc. w 2023 r. do 2,5 proc. w 2024 r. oraz do 2,1 proc. w 2025 r.

Powrót wzrostu gospodarczego napędzany rosnącą konsumpcją prywatną

Według wstępnych szacunków Eurostatu w pierwszym kwartale 2024 r. PKB nieznacznie wzrósł – o 0,3 proc. zarówno w UE, jak i w strefie euro. Ożywienie to, odnotowane we wszystkich państwach członkowskich, wyznacza koniec przedłużającego się okresu stagnacji gospodarczej, który rozpoczął się w ostatnim kwartale 2022 r.

Oczekuje się, że wzrost aktywności gospodarczej w bieżącym i przyszłym roku będzie w dużej mierze napędzany przez rosnącą wciąż konsumpcję prywatną, ponieważ dalszy wzrost płac realnych i zatrudnienia przekłada się na wzrost realnych dochodów do dyspozycji. Silna skłonność do oszczędzania jest jednak nadal czynnikiem częściowo hamującym konsumpcję prywatną.

Obserwowane jest natomiast spowolnienie wzrostu inwestycji spowodowane negatywnym cyklem w budownictwie mieszkaniowym. Według prognozy ponowne przyspieszenie tego wzrostu ma mieć charakter stopniowy. Mimo że w okresie objętym prognozą spodziewana jest poprawa warunków udzielania kredytów, rynki oczekują nieco bardziej stopniowego przechodzenia do obniżek stóp procentowych w porównaniu z zimą.

W warunkach odpornej gospodarki światowej spodziewane ożywienie wymiany handlowej powinno działać na korzyść wywozu z UE. Ze względu jednak na rosnący popyt wewnętrzny w UE szybszy wzrost importu zrównoważy w dużej mierze pozytywny wpływ eksportu na wzrost gospodarczy.

Inflacja będzie nadal spadać

W dalszym ciągu gwałtownie obniża się inflacja mierzona HICP. Z rekordowego poziomu 10,6 proc. (w ujęciu rok do roku), który odnotowano w strefie euro w październiku 2022 r., ma ona spaść do najniższego od dwóch lat poziomu 2,4 proc. w kwietniu bieżącego roku.

W pierwszych miesiącach tego roku inflacja okazała się niższa, niż oczekiwano, i przewiduje się, że będzie nadal spadać, osiągając poziom docelowy na wcześniejszym etapie 2025 r., niż to przewidywano w zimowej prognozie gospodarczej. Przewiduje się, że głównym motorem dezinflacji będą towary nieenergetyczne i żywność, natomiast nieznacznie wzrośnie inflacja cen energii, a inflacja cen usług będzie się stopniowo obniżać wraz ze słabnącą presją płacową. Oczekuje się, że

tendencje, jeśli chodzi inflację w całej UE, będą kształtowały się podobnie, choć pozostanie ona nieco wyższa.

Rynek pracy pozostaje stabilny pomimo umiarkowanego wzrostu

Pomimo spowolnienia aktywności unijna gospodarka wytworzyła w 2023 r. ponad dwa miliony miejsc pracy, a wskaźniki aktywności zawodowej i zatrudnienia osób w wieku 20–64 lat osiągnęły w ostatnim kwartale roku rekordowe poziomy odpowiednio 80,1 proc. i 75,5 proc. Zasoby pracy w wielu państwach Unii nadal się kurczą. W marcu stopa bezrobocia w UE osiągnęła rekordowo niski poziom 6 proc. Tak dobre funkcjonowanie rynku pracy wynika zarówno z dużej podaży pracowników – wspieranej m.in. przez migrację – jak i z popytu na pracę.

Przewiduje się, że w tym roku wzrost zatrudnienia w UE zmniejszy się do 0,6 proc., a w 2025 r. spadnie on do 0,4 proc. Stopa bezrobocia w UE powinna zasadniczo utrzymać się na stabilnym, rekordowo niskim poziomie.

Zgodnie ze spodziewaną dalszą dezinflacją wzrost płac nominalnych w UE – po osiągnięciu najwyższego poziomu 5,8 proc. w 2023 r. – zaczął spowalniać i trend ten ma się utrzymać w dalszym okresie.

Wycofanie nadzwyczajnych środków wsparcia w dziedzinie energii mających zmniejszyć deficyt sektora finansów publicznych

Po znaczącej redukcji deficytu sektora finansów publicznych w UE w latach 2021–2022 spadek tego wskaźnika zatrzymał się w 2023 r. w związku z osłabieniem działalności gospodarczej. Przewiduje się, że spadek ten zostanie wznowiony w 2024 r. (3 proc.) i 2025 r. (2,9 proc.) wraz ze stopniowym wycofywaniem środków wsparcia w dziedzinie energii.

W kontekście wyższych kosztów obsługi zadłużenia i niższego wzrostu nominalnego PKB relacja długu do PKB w UE powinna ustabilizować się w tym roku na poziomie 82,9 proc., po czym spodziewany jest nieznaczny jej wzrost w 2025 r. – o około 0,4 pp.

Rosnąca niepewność w obliczu napięć geopolitycznych

W ostatnich miesiącach zwiększyła się jeszcze bardziej niepewność i wzrosło ryzyko pogorszenia perspektyw gospodarczych. Wynika to głównie z perspektyw przedłużającej się rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie oraz konfliktu na Bliskim Wschodzie. Kolejnym źródłem ryzyka są napięcia geopolityczne w szerszej skali. Ponadto utrzymywanie się inflacji w USA może prowadzić do dalszych opóźnień w obniżkach stóp procentowych w tym kraju i poza jego granicami. To z kolei będzie wiązało się z pewnym zaostrzeniem globalnych warunków finansowych.

Wewnątrz Unii spadek inflacji może być wolniejszy, niż przewidywano, co może skłonić banki centralne państw UE do opóźniania obniżek stóp procentowych w oczekiwaniu na utrwalenie się spadku inflacji w cenach usług. Ponadto niektóre państwa członkowskie mogą przewidzieć w swoich budżetach na 2025 r. dodatkowe działania konsolidacyjne, które nie zostały uwzględnione w tej prognozie, a mogą mieć wpływ na wzrost gospodarczy w przyszłym roku. Jednocześnie zmniejszająca się skłonność do oszczędzania może pobudzić wzrost konsumpcji, a ożywienie inwestycji w budownictwo mieszkaniowe może nastąpić szybciej. Na perspektywy gospodarcze w coraz większym stopniu wpływają zagrożenia związane ze zmianą klimatu.

Kontekst

Powyższa prognoza gospodarcza opiera się na szeregu założeń technicznych dotyczących kursów wymiany walut, stóp procentowych oraz cen towarów według stanu na 25 kwietnia. W przypadku wszelkich innych danych źródłowych, w tym założeń dotyczących polityki publicznej poszczególnych

państw, w prognozie uwzględniono informacje dostępne za okres do 30 kwietnia włącznie. Zakłada się w niej kontynuację strategii politycznych bez żadnych zmian, o ile nie zostaną zapowiedziane i odpowiednio szczegółowo opisane nowe strategie.

Komisja Europejska publikuje co roku dwie prognozy kompleksowe (wiosenną i jesienną) oraz dwie prognozy śródokresowe (zimową i letnią). Obie kompleksowe prognozy obejmują szeroki zakres wskaźników gospodarczych dla wszystkich państw członkowskich UE, krajów kandydujących, państw EFTA oraz innych dużych, rozwiniętych i wschodzących gospodarek rynkowych. Prognozy śródokresowe obejmują roczne i kwartalne dane dotyczące PKB i inflacji na bieżący i kolejny rok dla wszystkich państw członkowskich, a także dane zbiorcze dla całej UE i dla strefy euro.

Prognoza gospodarcza Komisji Europejskiej z lata 2024 r., która ma zostać opublikowana we wrześniu 2024 r., będzie zawierać aktualizację prognoz dotyczących PKB i inflacji, zawartych w tej publikacji.

Dodatkowe informacje

Pełny tekst dokumentu: Prognoza gospodarcza z wiosny 2024 r.

Wiceprzewodniczący Valdis Dombrovskis na Twitterze: @VDombrovskis

Komisarz Paolo Gentiloni na Twitterze: @Paolo Gentiloni

DG ECFIN na Twitterze: @ecfin